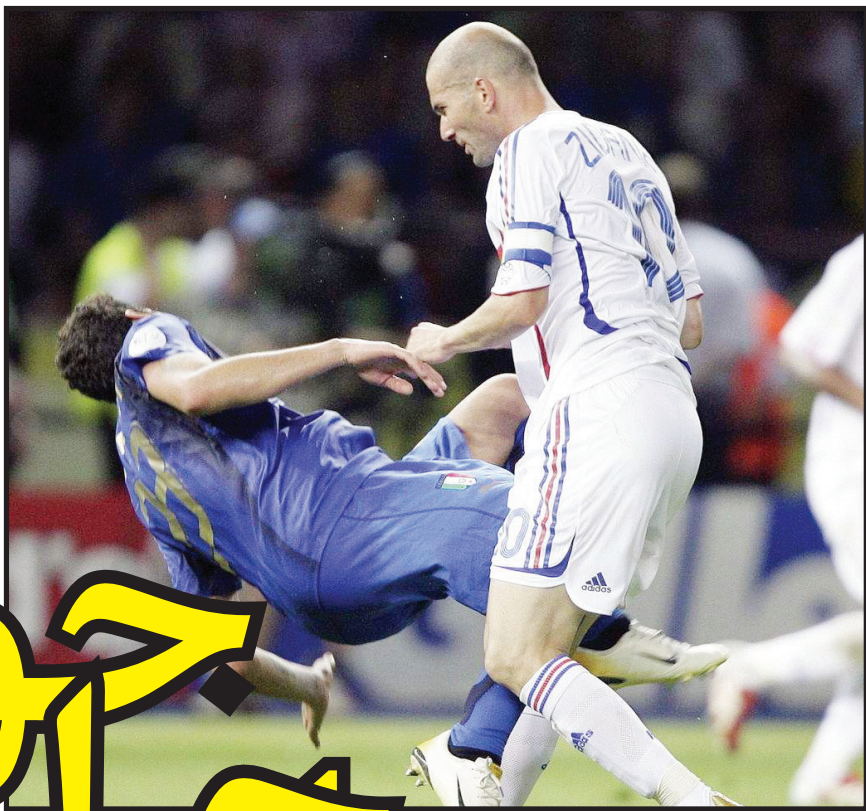
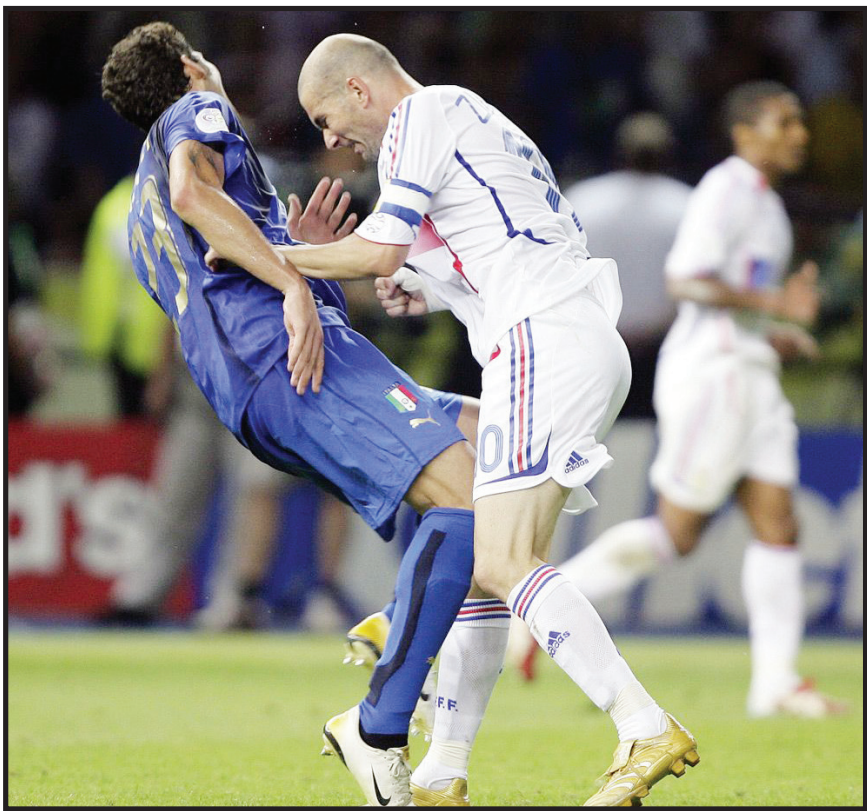

ماجراجو

این برخورد را مانند عرق‌های پخش شده بازیکنان درگیر به‌خوبی نشان دهد. عکس آکنده از میل به خشونت و مرگ است. زیدان بر حسب منطق شخصی درست رفتار کرد و از حیثیت خانوادگی خود دفاع کرد اما بر حسب منطق تیمی و جمعی خواست خود را بر خواست جمع و یک ملت و یک تیم برتری بخشید. زیزو برخلاف یک عمر حرفه‌ای‌گری و هوش، از خود خشونت‌گریزی و هیجانی نشان داد و بر اصول خود پای فشرد. مغز متفکر، قربانی یک آن اشتباه محاسباتی شد. ماشه بمب ساعتی را چکاند، باعث انفجار شد و شاید تاریخ را تغییر داد. جایی که حضور او می‌توانست تقدیر تیم و تاریخ ورزشی یک کشور را جهت بدهد اما او خواست در شمایل یک ضدقهرمان جلوه کند تا اینکه جام را بالای سر ببرد. زیزو منافع آنی شخصی را بر مصالح جمعی آتی ترجیح داد و باعث شد تا برای همیشه در اذهان ثبت شود. حک شدنی دراماتیک و چند سویه. برای لاجوردی‌پوشان، هدف وسیله را توجیه کرد اما زیزوی کاپیتان در یک آن، چشم روی جام زرین بست تا نشان دهد فردی اصولگرا است. او نمی‌توانست بر سر اصولش معامله و مسامحه بکند. شنیده شد به خاطر این حرکت ویلی سانویل دیگر فوتبالیست ملی‌پوش و همبازی زیدان، دو سال پا او حرف نزد و بعدها زیزو عذرخواهی کرد اما این اتفاقات خرد مهم نبود و نیست چراکه شمایل او یک بازنده سلحشور است. او بازی هزینه و فایده را به هم زد و مصلحت را بر منفعت ترجیح داد. ماتراتزی و زیدان چه در مقام گلزن و چه خاطی، ستاره این مسابقه به‌یادماندنی بودند. فوتبال بازی پیچیده و چندانگانه‌ای است. بازیکن اخلاق در اینجا خود حامل پیام خشونت کور شد و با اخراج خود تیم فرانسه را نگویند کرد و به پایان دوران حرفه‌ای سلام سردی داد. او در رقابت پنالتی هم غایب بود و بدین ترتیب ایتالیایی‌ها برای چهارمین مرتبه در طول تاریخ رقابت‌های جهانی، قهرمان این جام شدند.

جام جهانی ۲۰۰۶ نه ضربه چپ پنالتی زیدان و نه ضربه سر استثنایی او به‌سوی دروازه بوفون که با سیو استثنایی بیرون کشیده شد؛ بلکه ضربه سری که به قفسه سینه ماتراتزی کوفته شد در حافظه‌ها سپرده شد. دست‌ها و زبان بدن زیدان حالت یک مشتزن دارد اما او مشت نزد. او با کوبیدن ضربه سر به سینه حریف او را تار و مار کرده است. زیدان در طول سالیان بازیگری خود بازیکن بسیار باهوش و مؤدب فوتبال بود اما اینجا از سر و مغز خود در راستای تخریب و نه پیروی بهره گرفت. یکی از دستان ستاره فرانسوی مشت شده است اما او اینجا هم همگان را میبوت کرد. طرفه آنکه برخورد نه توسط پا و لنگ بسته و ضربه زدن بلکه با برخورد سر حادث شد. سری که مغز متفکر ستاره فرانسوی بود. او قلب تیره مدافع فرانسوی را بی‌هوا و ناغافل نشانه گرفت. در برخی از فریم‌ها مشخص است که روح ماتراتزی هم از تصمیم زیزو بی‌خبر است. او آماده این رویارویی سخت نیست. چه‌بسا این ضربه به مرگ حقیقی بازیکن منجر می‌شد اما زیزو تصمیم غایی‌اش را گرفته بود. او به سینه بازیکن فحاش روباه صفت زد تا انتقام بد و بیراه‌های او را گرفته باشد. در حقیقت بازی اصلی بین دو تیم فرانسه و ایتالیا نبود بلکه بصورت زیرپوستی اینجا بین زیدان و ماتراتزی حادث شده بود. در برخی فریم‌های عکس دیگر زیزو وجود ندارد اما ماتراتزی نقش بر زمین است. گویی او کار را تمام کرده است و صحنه را ترک کرده است. بازیگر زیرک ایتالیایی نیز نقش مافیایی فاسد و متظاهرانه خود را به کمال نشان داد و ایماژی کریه از خود برجا گذاشت. جایی که جوانمردی و بازی عادلانه در فوتبال به‌قصد رسیدن به هدفی بزرگ نقض می‌شود. عضلات دو بازیکن برجسته و نمایان است اما هیجان و احساس در اینجا بر قدرت ذهن و منطق پیروزی برتری جسته است و خرد، مغلوب احساس و خشم گردیده است. عکس‌ها آنقدر باکیفیت هستند که شدت و حدّت

دوم ادامه یافت تا اینکه در دقیقه صد و ده یک واقعه مهم حادث شد. همانطور که مشاهده می‌شود فارغ از روند بازی در گوشه‌ای از مستطیل سبز نزاعی یکسویه و شاید دوسویه و زیرکانه شکل گرفته است. همانطور که مشهود است بازیکنان دیگر در حال پیگیری روند مسابقه و نقش آفرینی در قالب نقش‌های شان فارغ از ماجرای مهم این سوی میدان هستند. حتی جهت حرکت و نگاه بازیکنان نیز معطوف به این گوشه نیست که حال شبیه یک رینگ مبارزه شده است. ماتراتزی علاوه بر عصبی کردن زیدان با کشیدن پیراهن، بنا بر مستندات تاریخی و یافته‌های خبرنگاران حيله‌گرانه در طول مسابقه به زیزوی خوش اخلاق، فحاشی می‌کند و زیدان نیز در نهایت طاقت از کف می‌دهد و اینچنین به ماتراتزی حمله‌ور می‌شود. داور به‌مثابه قاضی مسابقه از همه این فعل‌وانفعالات بی‌خبر است و صرفاً شاهد موقوف و ماحصل این کشاکش غریب و تاریخی می‌ماند. به عبارتی او نه از فحاشی‌های جنسی، دینی و خانوادگی زشت ماتراتزی با خبر می‌شود و نه قصد زیزو مبتنی بر حمله سخت و پاسخ دندان‌شکن را درمی‌یابد و مانع آن می‌شود. بازیکنان دیگر نیز از ماجرا بی‌خبر بوده یا به دفاع از هم‌تیمی آبی‌پوش خود چشم بر این ترند ذهنی مخرب بستند. آنچه در عکس مشهود است؛ یک ضربه کاری است. نه به دروازه حریف که به قلب سپاه رقیب. حتی هم‌گویی عقب مانده‌اند هرچند تلاش کرده تا با تمهیدات فرمی حتی‌المقدور به سوژه‌های درگیر یا مبارز نزدیک شوند. خشم زیزو همه را عقب رانده است. زیدان مستحکم و قرص و پابرجاست. حالت تهاجمی دارد. ماتراتزی در حالت تدافع نیست بلکه یک بازنده است. اینجا تازه ابتدای مبارزه است. ماتراتزی نقش بر زمین شده است. تعادل خود را از دست داده و در حال سرنگونی است اما چه کسی در آن لحظه می‌دانست که زیزو با این حرکت سرنوشت‌ساز خویش، تیم خود را از جام دور کرده و تیم خود را سرنگون نخواهد ساخت؟ از فینال

آرش حسن‌پور
پژوهشگر مطالعات تصویری

روزهای آغازین ماه ژوئن مصادف با مسابقه فینال جام جهانی آلمان است. در این مسابقه هیجان‌انگیز و تاریخی (۹ ژوئن ۲۰۰۶) پس از تساوی یک‌بریک دو تیم در نهایت تیم ملی ایتالیا بر تیم فرانسه پس از سپری شدن ماراتن وقت‌های اضافه و سپس پنالتی فائق آمده و جشنی باشکوه را در سرزمین ژرمن‌ها برگزار کردند. تیم فرانسه تیمی مملو از ستاره و تیم ایتالیا، رنگین‌کمانی از تکنیک و تاکتیک زیر نظر پروفیسور متین فوتبال مارچلو لیبی سالخورده بود. بازی در حال پیگیری بود که حادثه‌ای کلیت مسابقه و سرنوشت تاریخی فینال را زیر و رو کرد. حادثه‌ای که بدان اشاره می‌شود ناظر به یک برخورد عاقدانه فیزیکی و بدنی بین دو بازیکن سرشناس بود. زین‌الدین زیدان پراوازه و خوش اخلاق و مرد سال فوتبال جهان از یکسو و مدافع قدرتمند و مستحکم ماتراتزی ایتالیایی از سوی دیگر. همانطور که عکس‌ها نشان می‌دهد بازی در شب برگزار می‌شود و زیر چشمان خیره هفتاد و پنج هزار تماشاگر حاضر در استادیوم المپیک برلین شهر برلین است و از سویی دیگر جمعیت میلیاردری بیننده مسابقه در اقصی نقاط جهان. خطای مارکو ماتراتزی در محوطه جریمه یک پنالتی را برای شاگردان ریموند دومنک به ارمغان آورد. فرانسوی‌ها در دقایق نخست به گل رسیدند. زیدان با یک چپ تحقیرکننده توپ را به گل تبدیل کرد تا شروع درخشانی در فینال داشته باشد. دقایقی بعد ماتراتزی با یک ضربه سر کوبنده توانست بازی را به تساوی برساند. بازی با همین وضعیت و نتیجه تا دقایق پایانی وقت اضافه